

Printrapport. Se websider for siste gyldige versjon

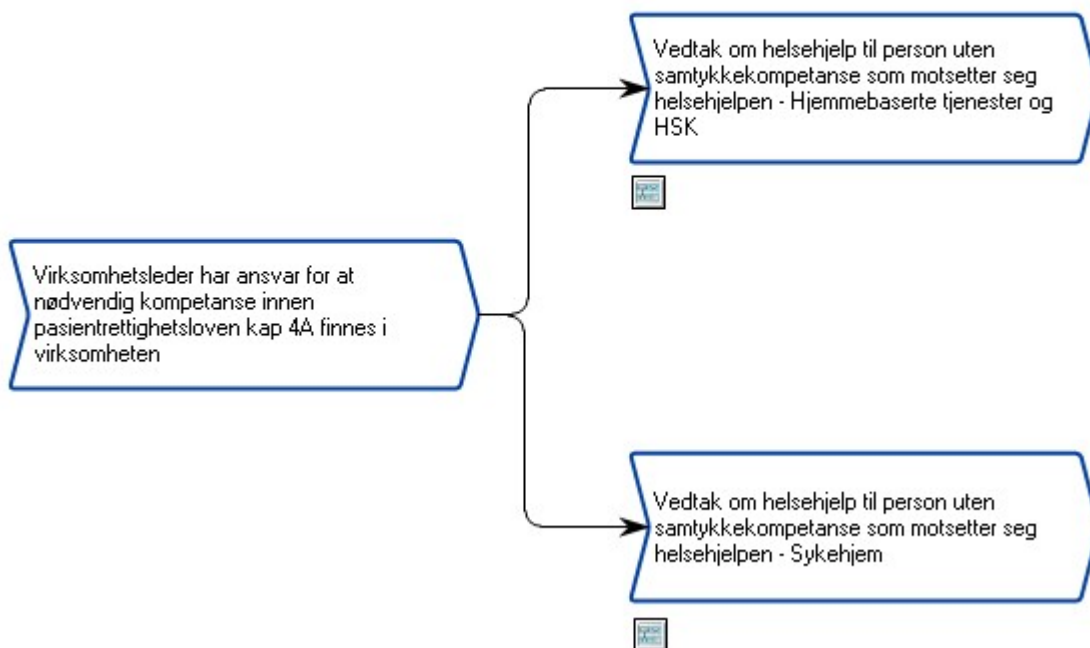
 STAVANGER KOMMUNE	Vedtak om helsehjelp til person uten samtykkekompetanse som motsetter seg helsehjelpen		
	Process Owner:	Approved by: -	Approval date: 11.05.2011

Vedtak om helsehjelp til person uten samtykkekompetanse som motsetter seg helsehjelpen

Printrapport. Se websider for siste gyldige versjon

 STAVANGER KOMMUNE	Vedtak om helsehjelp til person uten samtykkekompetanse som motsetter seg helsehjelpen		
	Process Owner:	Approved by: -	Approval date: 11.05.2011

Vedtak om helsehjelp til person uten samtykkekompetanse som motsetter seg helsehjelpen

Printrapport. Se websider for siste gyldige versjon

 STAVANGER KOMMUNE	Vedtak om helsehjelp til person uten samtykkekompetanse som motsetter seg helsehjelpen		
	Process Owner:	Approved by: -	Approval date: 11.05.2011

Virksomhetsleder har ansvar for at nødvendig kompetanse innen pasientrettighetsloven kap 4A finnes i virksomheten

Description:

Virksomhetsleder skal sikre at

- personalet har nødvendig kompetanse i tillitsskapende tiltak
- personalet har nødvendig kompetanse ift pasientrettighetsloven kapittel 4A.
- virksomheten har en ressursperson ift pasientrettighetsloven kapittel 4A.
- ressurspersonen(e) involveres i alle ledd i prosessen i kap 4A saker.

Ved utagering må virksomheten vurdere årsaken til utageringen

Hvis utageringen skyldes svikt i brukers tjenestetilbud skal en fylle ut avviksskjema i CosDoc i tillegg til enkeltmelding eks:

- Bruker har ikke fått medisinen sin.
- Feil kompetanse på jobb - personer som er ukjent for brukeren, personell uten formell kompetanse eller dispensasjon etc
- Uforutsigbar tjeneste - Vedtak og/eller viktige tiltak som skal forebygge tvang og makt ikke er fulgt

Vedtak om helsehjelp til person uten samtykkekompetanse som motsetter seg helsehjelpen - Hjemmebaserte tjenester og HSK

Visualised by:

[Vedtak om helsehjelp til person uten samtykkekompetanse som motsetter seg helsehjelpen](#)

Vedtak om helsehjelp til person uten samtykkekompetanse som motsetter seg helsehjelpen - Sykehjem

Visualised by:

[Vedtak om helsehjelp til person uten samtykkekompetanse som motsetter seg helsehjelpen - Sykehjem](#)

Printrapport. Se websider for siste gyldige versjon

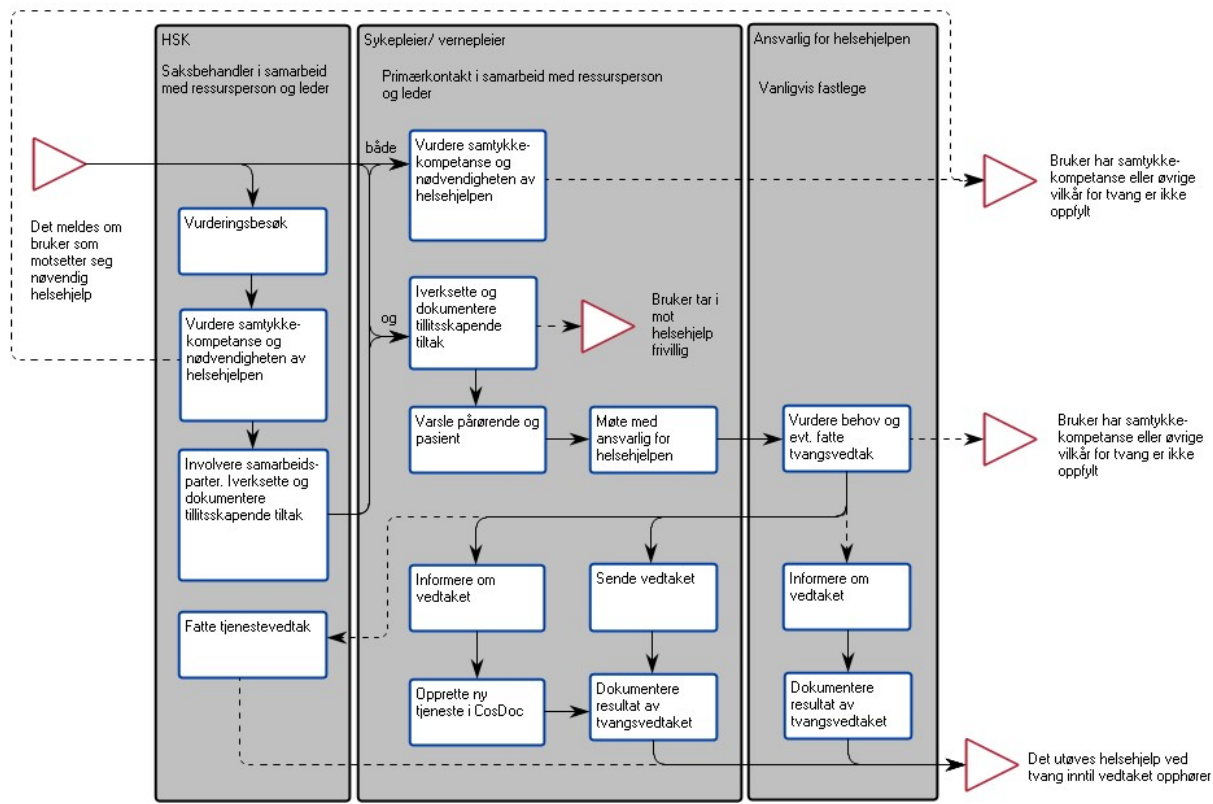
 STAVANGER KOMMUNE	Vedtak om helsehjelp til person uten samtykkekompetanse som motsetter seg helsehjelpen		
	Process Owner: Jurist oppvekst og levekår	Approved by: -	Approval date: 11.05.2011

Vedtak om helsehjelp til person uten samtykkekompetanse som motsetter seg helsehjelpen

Printrapport. Se websider for siste gyldige versjon

 STAVANGER KOMMUNE	Vedtak om helsehjelp til person uten samtykkekompetanse som motsetter seg helsehjelpen		
	Process Owner: Jurist oppvekst og levekår	Approved by: -	Approval date: 11.05.2011

Vedtak om helsehjelp til person uten samtykkekompetanse som motsetter seg helsehjelpen

Printrapport. Se websider for siste gyldige versjon

 STAVANGER KOMMUNE	Vedtak om helsehjelp til person uten samtykkekompetanse som motsetter seg helsehjelpen		
	Process Owner: Jurist oppvekst og levekår	Approved by: -	Approval date: 11.05.2011

Regulations:

[Pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 4 A - Rundskriv,E-læring, vedtakskjema m.m.](#)

Documents:

[Brukerveiledning tvungen helsehjelp, Lov om pasientrettigheter kap. 4A](#)
[Samtykke til hjelp etter kommunehelsetjenesteloven og sosialtjenesteloven](#)
[Samtykkekompetanse - vurderingsskjema](#)

Vurderingsbesøk

Description:

Saksbehandler involverer ressursperson på HSK og fagleder.

Saksbehandler i samarbeid med ressursperson foretar hjemmebesøk når det mangler relevant tjenestetilbud.

Dersom bruker har tjenester fra før, må utfører involveres. Da kan det være aktuelt å gå på felles hjemmebesøk.

Kontakt fastlegen ved behov.

Vurdere samtykke- kompetanse og nødvendigheten av helsehjelpen

Description:

Det er den som yter helsehjelp som avgjør om pasienten mangler kompetanse til å samtykke. Med utgangspunkt i pasientens alder, psykiske helsetilstand, erfaringsbakgrunn og hvor moden pasienten er, skal helsepersonellet legge forholdene best mulig til rette for at pasienten selv kan samtykke til helsehjelp.

Er helsepersonellet i tvil om pasienten forstår hva samtykket innebærer, gjelder hovedregelen om at pasienten skal anses å ha samtykkekompetanse.

Når pasienten ikke følger nødvendige forordnede medisiner fra lege, eller dersom konsekvensene av manglende helsehjelp kan være alvorlige, må lege alltid kontaktes.

Viktige elementer i vurdering av samtykkekompetanse:

- Kommunikasjon (kunne uttrykke valg)
- Forståelse (forstår det som blir sagt)
- Vedkjennelse (vedkjenne seg sin helsetilstand og konsekvenser av ulike behandlingsalternativ)
- Rasjonalitet (kunne delta i rasjonell drøfting av situasjonen)

Alle punktene må være oppfylt for at pasienten skal anses å ha samtykkekompetanse.

Vurderingen av samtykkekompetansen må dokumenteres i CosDoc.

Saken kan ikke avsluttes på dette tidspunktet uten at det er åpenbart at pasienten har samtykkekompetanse.

Documents:

[Samtykke til hjelp etter kommunehelsetjenesteloven og sosialtjenesteloven](#)
[Samtykkekompetanse - vurderingsskjema](#)

Printrapport. Se websider for siste gyldige versjon

 STAVANGER KOMMUNE	Vedtak om helsehjelp til person uten samtykkekompetanse som motsetter seg helsehjelpen		
	Process Owner: Jurist oppvekst og levekår	Approved by: -	Approval date: 11.05.2011

Involvere samarbeids- parter. Iverksette og dokumentere tillitsskapende tiltak

Description:

Kontakt fastlegen.
Kontakt aktuell(e) utfører(e).
Delta i det videre samarbeidet med utfører og fastlegen.

Tillitsskapende tiltak skal dokumenteres i saksbehandlerjournal i CosDoc.

Documents:

[Brukerveiledning tvungen helsehjelp, Lov om pasientrettigheter kap. 4A](#)

Vurdere samtykke- kompetanse og nødvendigheten av helsehjelpen

Description:

Primærkontakt involverer avdelingsleder og ressursperson i virksomhet,

Det er den som yter helsehjelp som avgjør om pasienten mangler kompetanse til å samtykke. Med utgangspunkt i pasientens alder, psykiske helsetilstand, erfaringsbakgrunn og hvor moden pasienten er, skal helsepersonellet legge forholdene best mulig til rette for at pasienten selv kan samtykke til helsehjelp.

Er helsepersonellet i tvil om pasienten forstår hva samtykket innebærer, gjelder hovedregelen om at pasienten skal anses å ha samtykkekompetanse.

Når pasienten ikke følger nødvendige forordnede medisiner fra lege, eller dersom konsekvensene av manglende helsehjelp kan være alvorlige, må lege alltid kontaktes.

Viktige elementer i vurdering av samtykkekompetanse:

- Kommunikasjon (kunne uttrykke valg)
- Forståelse (forstår det som blir sagt)
- Vedkjennelse (vedkjenne seg sin helsetilstand og konsekvenser av ulike behandlingsalternativ)
- Rasjonalitet (kunne delta i rasjonell drøfting av situasjonen)

Alle punktene må være oppfylt for at pasienten skal anses å ha samtykkekompetanse.

Vurderingen av samtykkekompetansen må dokumenteres i CosDoc. Se brukerveiledning

Saken kan ikke avsluttes på dette tidspunktet uten at det er åpenbart at pasienten har samtykkekompetanse.

Documents:

[Brukerveiledning tvungen helsehjelp, Lov om pasientrettigheter kap. 4A](#)
[Samtykke til hjelp etter kommunehelsetjenesteloven og sosialtjenesteloven](#)
[Samtykkekompetanse - vurderingsskjema](#)

Iverksette og dokumentere tillitsskapende tiltak

Description:

Før det kan ytes helsehjelp som pasienten motsetter seg må tillitsskapende tiltak ha vært forsøkt, med mindre dette er formålsløst. Viser til § 4A-3.
Aktuell leder skal være aktiv i denne prosessen (sikre nødvendig kompetanse og ressurser.)

Printrapport. Se websider for siste gyldige versjon

 STAVANGER KOMMUNE	Vedtak om helsehjelp til person uten samtykkekompetanse som motsetter seg helsehjelpen		
	Process Owner: Jurist oppvekst og levekår	Approved by: -	Approval date: 11.05.2011

Se Rundskrivet kapittel 3.3.1

Alle tiltak skal dokumenteres i pleie-/tiltaksplan i CosDoc. Se brukerveiledningen.

Det skal begrunnes særskilt dersom en vurderer at det er formålsløst med tillitsskapende tiltak.

Documents:

[Brukerveiledning tvungen helsehjelp, Lov om pasientrettigheter kap. 4A](#)

Varsle pårørende og pasient

Description:

Pårørende og pasient skal varsles i forkant av prosessen (§4A - 5).

Det skal, der dette er mulig innhentes informasjon fra pårørende vedr. hva pasienten ville ha ønsket før vedtaket fattes.

Dokumentere referat fra samtalen i CosDoc og ta referatet med til møtet med legen/ fastlegen. Pårende, verge/ hjelpeverge har mulighet for å være med på møtet dersom de ønsker det.

I forhold til hjelpeverge må en se på hvilket mandat denne har før vedkommende blir kontaktet. Noen er f.eks oppnevnt kun i forhold til økonomi.

Møte med ansvarlig for helsehjelpen

Description:

Forberedelse av møte

- Spør om bruker ønsker å delta på møtet.
- Påse at problemområder og tillitsskapende tiltak er dokumentert i tiltaksplan/pleie plan. Ta med utskrift av aktuelle problemområder til møtet.
- Påse at vurdering av samtykkekompetanse er dokumentert i CosDoc. Ta med utskrift av vurderinger som er gjort i tillegg til et tomt skjema som kan anvendes i møtet.
- Om mulig fyll ut punktene 1,3,6,7 og 11 i vedtaksskjemaet før møtet med legen. (Vedtaksskjemaet ligger i CosDoc.Veiledning for utfylling ligger under.
- Avtal møtetidspunkt (bestill dobbeltime) med fastlege/ tannlege på dens kontor for å gjøre ferdig vedtaket samt drøfte samtykkekompetansen.
- Ta med referat fra samtale med pårørende til møtet

Gjennomføring av møte

Vedtaket fattes dersom følgende vilkårene er oppfylt:

- Bruker mangler samtykkekompetanse og motsetter seg helsehjelpen
- Unnlattelse av å gi helsehjelpen kan føre til vesentlig helseskade for pasienten
- Helsehjelpen anses nødvendig
- Tiltakene står i forhold til behovet for helsehjelpen
- Helsehjelpen, etter en helhetsvurdering, fremtrer som den klart beste løsningen for pasienten

Ved spørsmål om vedtak om helsehjelp i forbindelse med behandling i spesialisthelsetjenesten avklares evt. tiltak mellom fastlege og spesialisthelsetjenesten.

Informasjon i etterkant av møtet

Det må avklares hvem som skal informere om eventuelt vedtak.

Printrapport. Se websider for siste gyldige versjon

 STAVANGER KOMMUNE	Vedtak om helsehjelp til person uten samtykkekompetanse som motsetter seg helsehjelpen		
	Process Owner: Jurist oppvekst og levekår	Approved by: -	Approval date: 11.05.2011

Documents:

[Brukerveiledning tvungen helsehjelp, Lov om pasientrettigheter kap. 4A](#)

Vurdere behov og evt. fatte tvangsvedtak

Description:

Vedtaksskjemaet fylles ut og undertegnes av ansvarlig for helsehjelpen.

Documents:

[Brukerveiledning tvungen helsehjelp, Lov om pasientrettigheter kap. 4A](#)

Fatte tjenestevedtak

Description:

Bestiller kan ikke fatte tvangsvedtak - kun tjenestevedtak.

Saksbehandler fatter vedtak om tjenester dersom bruker ikke har dette fra før, og dersom det som følge av tvangsvedtaket skal iverksettes nye tjenester.

Må vise til vedtak om tvang i tjenestevedtaket.

Informere om vedtaket

Description:

Pasienten og pasientens nærmeste pårørende skal snarest mulig underrettes om vedtak truffet etter § 4 A-5. Etterfølgende underretning til pasienten er likevel tilstrekkelig dersom underretningen vil medføre fare for at helsehjelpen ikke kan gjennomføres.

Disse skal ha informasjon om selve vedtaket:

- pasient
- pårørende, dersom disse har vært med i prosessen
- helsepersonell som skal utføre helsehjelpen
- eventuelt Helse- og sosialkontor

Opprette ny tjeneste i CosDoc

Description:

Når vedtaket er fattet skal tjenesten opprettes i hovedkortet i CosDoc. Se brukerveiledningen

Documents:

[Brukerveiledning tvungen helsehjelp, Lov om pasientrettigheter kap. 4A](#)

Dokumentere resultat av tvangsvedtaket

Description:

Alle tiltak skal dokumenteres i CosDoc, fortrinnsvis i pleieplanen/ tiltaksplanen og i legejournal.

Tvangsvedtaket kan bare treffes for inntil 1 år om gangen.

Printrapport. Se websider for siste gyldige versjon

 STAVANGER KOMMUNE	Vedtak om helsehjelp til person uten samtykkekompetanse som motsetter seg helsehjelpen		
	Process Owner: Jurist oppvekst og levekår	Approved by: -	Approval date: 11.05.2011

Tiltakene skal evalueres fortløpende og avbrytes straks lovens vilkår ikke lenger er tilstede. Det kal særlig legges vekt på om helsehjelpen viser seg å ikke ha ønsket virkning, eller har uforutsette negative virkninger.

Det er den som har fattet vedtaket som skal oppheve vedtaket. Dette kan gjøres over telefon. I dette tilfellet dokumenterer syke-/vernepleier referat fra samtalen i CosDoc.

I oppfølging av tvangsvedtaket, må det vurderes om det må sendes endringsmelding til Helse- og sosialkontoret. Se egne rutiner for dette.

Sende vedtaket

Description:

Vedtaket sendes til pasienten med mindre dette kan medføre at helsehjelpen ikke kan gjennomføres. I dette tilfellet skal pasienten gis etterfølgende underretning.

Kopi av vedtaket skal snarest mulig sendes til:

- Pasientens nærmeste pårørende.
- Overordnet faglig ansvarlig, dvs virksomhetsleder.
- Sykehjemslege og event. fastlege ift pasienter med korttids/ vekselopphold.
- Helsetilsynet

Sjekk med lege/ fastlege om det er andre som skal ha kopi av vedtaket.